

مبانی فقهی حمایت از تولید ملی

نویسنده: www.ketab.ir

مرتضی صفری تبار

مجتبی ربانی پور

سال ۱۴۰۱ ه.ش

سرشناسه : صفری تبار، مرتضی، ۱۳۶۰-

عنوان و نام پدیدآور : مبانی فقهی حمایت از تولید ملی / نویسندگان مرتضی صفری تبار، مجتبی ربانی پور.

مشخصات نشر : قم: انتشارات نور السجاد، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری : [۲۰۸]ص.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۱۶۳-۳۹-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه:ص. [۲۰۳-۲۰۸].

موضوع : مدیریت تولید — جنبه‌های مذهبی — اسلام

Production management — Religious aspects — Islam

مدیریت تولید — ایران

Production management — Iran

شناسه افزوده : ربانی پور، مجتبی، ۱۳۶۵-

رده بندی کنگره : ۲/۲۳۰BP

رده بندی دیویی : ۴۸۳۳/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی : ۹۱۴۱۰۵۰

انتشارات نورالسجاد، تلفن: ۰۹۱۲۲۵۱۹۵۳۸

Email: nashrnoorsajad@ketabeqom.com

مبانی فقهی حمایت از تولید ملی

تحقیق و تدوین: مرتضی صفری تبار، مجتبی ربانی پور

ناشر: انتشارات نورالسجاد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۱۶۳-۳۹-۲

978-964-7163-39-2:ISBN

فهرست

۱	فهرست
۳	مقدمه:
۴	الف: سوالات اصلی و فرعی
۴	الف - ۱: سؤال اصلی
۵	الف - ۲: سوالات فرعی
۵	ب: پیشینه بحث
۶	ج: اهداف
۷	د: روش بحث و گردآوری مطالب
۹	بخش اول: کلیات و مفاهیم
۱۱	فصل اول: مفاهیم
۱۱	گفتار اول: مبنا در لغت و اصطلاح
۱۲	گفتار دوم: فقه در لغت و اصطلاح
۱۴	گفتار سوم: حمایت در لغت و اصطلاح
۱۵	گفتار چهارم: تولید ملی در لغت و اصطلاح
۱۶	فصل دوم: کلیات
۱۷	گفتار اول: شیوه های حمایتی
۱۷	الف: تحریک تقاضای داخلی
۱۸	ب: کاهش وابستگی به نفت
۱۸	ج: جلوگیری از واردات
۲۰	د: تکالیف مردم
۲۱	ه: تولید کالای باکیفیت
۲۱	ز: وظایف دیپلماسی

- ح: بازار یابی شناخت ذائقه مصرف‌کنندگان ۲۲
- ط: تقویت اقتصاد ملی با حمایت از کالای ایرانی ۲۲
- ی: ایجاد بستری امن برای تولید ۲۳
- ق: رفع موانع تولید ۲۴
- ر: تولید رقابتی ۲۴
- ش: اجرای مصوبات ۲۵
- گفتار دوم: منظور از تولید ملی ۲۷
- بخش دوم: مبانی فقهی حمایت از تولید ملی ۳۵**
- فصل اول: مبانی فقهی منجر به استخراج حکم حمایت از تولید ملی ۳۶**
- گفتار اول: عزت مسلمین ۳۷
- مبانی حضرت امام خمینی (ره) در کسب عزت ملی و اقتصادی ۴۸
- الف: استقلال در تولید و استقامت ملی راهکار اصلی در مقابله با تحریم ۴۸
- ب: توجه ویژه به استقلال در مشاغل مختلف ۴۹
- ج: استقلال بیمه کشور و انقلاب است ۵۰
- د: نقش اعتماد به نفس در اقتصاد مقاومتی ۵۱
- ه: بهره‌گیری از جوانان ۵۳
- گفتار دوم: کرامت انسان ۵۹**
- الف: کرامت انسانی در استقلال اقتصادی و اقتصاد مقاومتی ۵۹
- کرامت انسان به دو گونه است: ۶۳
- بینش کلی نظام اقتصاد اسلامی ۶۷
- تشویق قرآن به تولید ۷۲
- توسعه اقتصادی انسان مدار ۷۵

- ب: سیره منتشرعه در حفظ کرامت مردم در تنگنا های اقتصادی ۷۷
- ب ۱: تعهد عملی علما در تحقق اقتصاد مقاومتی و خروج از تحت استعمار . ۷۸
- ب ۲: پشتیبانی علمی فقها از کرامت مسلمین با صدور احکام حکومتی..... ۷۹
- فصل دوم: نقش قواعد عمومی در حمایت از تولید ملی..... ۸۷
- گفتار اول: نقش قاعده لاضرر در حمایت از تولید ملی ۸۸
- الف: بررسی سند روایات قاعده ۹۴
- ب: بررسی دلالتی قاعده لاضرر ۹۶
- ب- ۱: نظر فاضل تونی نفی ضرر جبران شده (غیر متدارك) ۹۶
- ب- ۲: نظر امام خمینی مبنی بر نهي از ضرر با حکم حکومتی ۹۷
- ب- ۳: شیخ الشریعه اصفهانی: نهی از وارد کردن ضرر به دیگری (یا به صورت مطلق حتی بر خویش) ۹۸
- ب- ۴: نظر مرحوم آخوند مبنی بر نفی حکم ضرری به وسیله نفی موضوع ضرری ۹۹
- ب- ۵: نظر شیخ انصاری رضوان الله علیه مبنی بر نفی حکم ضرری ۱۰۰
- جمع بندی و نتیجه گیری نظریات فقها ۱۰۱
- قاعده نفی ضرر و ارتباط آن با بخش تولید در اقتصاد اسلامی ۱۰۳
- گفتار دوم: نقش قاعده نفی سبیل ۱۱۲
- الف: حرمت دوستی و مودت با کفار ۱۱۵
- ب: حرمت تشبه به کفار ۱۱۵
- تبیین قاعده نفی سبیل ۱۱۹
- ۱- کتاب (آیه نفی سبیل): ۱۲۰
- ۲- روایات: ۱۲۱
۳. اجماع: ۱۲۳

۱۲۴	۴- عقل:
۱۲۵	۵- قاعده نفی سبیل در فقه اسلامی
۱۳۱	فصل سوم: نقش ادله خاصه در حمایت از تولید ملی
۱۳۲	گفتار اول: کتاب
۱۳۲	۱- ایه لا توتوء السفهاء
۱۳۳	۲- آیه لن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا
۱۳۴	۳- آیه لا تهنوا و لاتحزنوا و انتم الاعلون
۱۳۵	۴- ایه رحماء بينهم
۱۳۶	۵- ایه استطاعت
۱۳۷	۶- آیات جهاد
۱۳۸	۷- ایه دستور به آبادی
۱۴۰	۸- آیاتی که دستور به استفاده از نعمتهای الهی را به مومنین می دهد
۱۴۰	۸-۱: استفاده از آبهای گوناگون
۱۴۱	۸-۲: بهره‌برداری از دانه‌های روغنی
۱۴۱	۸-۳: بهره‌برداری از منابع دریایی
۱۴۲	۸-۴: استفاده از داروها
۱۴۳	۸-۵: استفاده از چهارپایان
۱۴۴	۸-۶: استفاده از زمین
۱۴۴	۸-۷: استفاده از منابع تولید
۱۴۷	۸-۸: استفاده بهینه از کالای داخلی
۱۵۰	برخی مصادیق کار و تولید در قرآن کریم
۱۵۰	اول: کشاورزی در قرآن

دوم: تولید عسل از دیدگاه قرآن کریم	۱۵۵
سوم: تولید لبنیات در قرآن کریم	۱۵۶
چهارم: تولید سرکه و آب میوه در قرآن کریم	۱۵۷
گفتار دوم: سنت	۱۶۵
الف: روایات و عرصه کار و سرمایه	۱۶۵
۱. نهی از راکد نگهداشتن سرمایه	۱۶۵
۲. دقت در سرمایه گذاری صحیح	۱۶۶
ب: روایات فرهنگ مصرف	۱۶۷
ج: روایات الگو ناپذیری از بیگانگان در مصرف	۱۶۸
د: روایات پرهیز از اسراف	۱۷۰
ه: ممنوعیت همنشینی با زرتشتیان ناسپاس	۱۷۳
و: قرار گرفتن در دایره خیر الهی	۱۷۴
ز: امانت بودن اموال در اختیار	۱۷۴
ح - سیره پیشوایان معصوم در انجام فعالیت های اقتصادی	۱۷۵
: ارزش کار و کارگردن اسلام و مذمت غیر آن	۱۷۸
۱. کارگران مورد محبت خداوند هستند	۱۷۹
۲. کارگران مجاهدان در راه خدا هستند	۱۷۹
۳. افراد بی کار در نزد خداوند پست و خوار هستند	۱۷۹
۴. مومنین واقعی اهل کار و تلاش هستند	۱۸۰
۵. کار محور ارزش مومن است	۱۸۰
۶. وظیفه حاکمان در بستر سازی تولید و اشتغال	۱۸۱
گفتار سوم: عقل	۱۸۶

پیش گفتار :

یکی از مباحث لازم در اداره امور کشور برخورداری از مدیریت صحیح منابع مالی و انسانی جهت تامین منافع مادی و معنوی مردم است. خود کفایی و استقلال اقتصادی از راهکارهای اصلی در اعمال این مدیریت و ساماندهی امور معیشتی مردم به شمار می رود و باتوجه به خصومت ها و تحریم های ظالمانه مستکبران علیه ملت انقلابی ایران اقتصاد مقاومتی راهکاری سودمند و حیاتی در این مبارزه است که با هدایت های حکیمانه مقام معظم رهبری به عنوان راه اصلی مقابله با استکبار جهانی پیش روی ملت ایران قرار گرفته است . حمایت از تولید ملی یکی از لوازم اقتصاد مقاومتی است که چنانچه به شایستگی محقق شود هم نیاز کشور به خارج را کم می کند و هم مشکل اشتغال را ریشه کن می کند و از همه مهمتر محصولی مطابق با فرهنگ ایرانی اسلامی به بازار عرضه می کند.

باتوجه به این که نظام جمهوری اسلامی بر مبنای حاکمیت ولی فقیه و براساس شرع مقدس اسلام پایه گذاری شده و جمله رویکردهای نظام برخاسته از دستورات شارع مقدس است این نوشتار به مبانی فقهی حمایت از تولید ملی با استناد به ادله قرآنی و روایی و عقلی می پردازد. این کتاب مشتمل بر دو بخش اصلی است. بخش اول مربوط به کلیات و مفاهیم است که در خلال آن در فصل

اول درضمن چهار گفتارمعانی لغوی و اصطلاحی مربوط به حمایت از تولید ملی بیان می گردد. در فصل دوم که مربوط به کلیات است ضمن بیان منظور از تولید ملی برخی از شیوه های حمایتی نیز معرفی می گردد.

دربخش دوم که مربوط به مبانی فقهی حمایت از تولید ملی است ابتدا درضمن یک فصل دو مساله عزت و کرامت مسلمین به عنوان مبانی فقهی منجر به استخراج حکم حمایت از تولید ملی بررسی شده سپس به نقش قواعد عمومی چون لاضرر و نفی سبیل اشاره می گردد و در پایان ادله خاصه چون کتاب و سنت و عقل به امداد نویسنده می آیند. همچنین در خاتمه نوشتار شرایط حمایت از تولید ملی از قبیل لزوم کیفیت داشتن کالا و ضرورت نظارت بر قیمت گذاری به عنوان دو عامل اصلی در رشد تولید ملی مورد بررسی قرار می گیرد .